

ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

59.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 23-го Июля — 1837 — Wilno. Piątek. 23-go Lipca.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

В и л ь н а .

Его Сіятельство, Господинъ Виленскій Военный Губернаторъ, Гродненскій, Минскій и Бѣлостокскій Генераль-Губернаторъ, Генераль - Адъютантъ Князь Долгоруковъ, 18-го ч. с. м. изволилъ выехать въ г. Вилкомирь.

Санктпетербургъ, 16-го Июля.

Высочайшимъ Рескриптомъ, 1-го Июля, Государыня Императрица, по соизволенію Его Императорскаго Величества, Всемилостивѣйше приняла въ число Дамъ меньшаго креста ордена Св. Великомученицы Екатерины, М. А. Крижановскую, супругу Команданта С. Петербургской крепости, Генераль-Лейтенанта Крижановскаго.

— Высочайшею Грамотою, 25-го Июня, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена Св. Станислава 1-й степени, Статсъ-Секретарь, Управляющій Военно-Походною Канцеляріею Е. И. В., Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ Позенъ.

— Высочайшею Грамотою, 1-го Июля, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена Св. Анны первой степени, состоящій при Его Императорскомъ Высочествѣ Великомъ Князѣ МИХАИЛѢ ПАВЛОВИЧѢ, Генераль-Маіоръ Вишняковъ 1-й.

— Высочайшимъ Приказомъ, 1-го Июля, Кавалергардскаго Ея Величества полка Полковникъ Араповъ назначенъ Флигель-Адъютантомъ къ Его Императорскому Величеству.

— Высочайшими именными указами, данными Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ орденовъ, Всемилостивѣйше пожалованы кавалерами: Ордена Св. Анны второй степени, Совѣтникъ Посольства въ Лондонѣ, Коллежскій Совѣтникъ Николай Киселевъ; Императорскаго и Царскаго Ордена Св. Станислава третьей степени: Коллежскіе Совѣтники: Сторонній Цензоръ С. Петербургскаго Ценсурнаго Комитета Гаевскій; Директоры Училищъ губерній: Псковской Шагровъ; Надворные Совѣтники: Олонекской Троицкій; Волынской Бокшаникъ; Почетные Смотрители Узданныхъ Училищъ: Бобруйскаго узда, Титулярный Совѣтникъ Булакъ; Данковского, Гвардіи Штабъ-Ротмистръ Шишковъ.

— Профессору Архитектуры 7-го класса Брюлову, Всемилостивѣйше повелѣно быть присутствующимъ Членомъ Общаго Присутствія Департамента Военныхъ Поселеній, съ оставленіемъ при прежней должности.

— Управляющій V-мъ Отдѣленіемъ Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи, Статскій Совѣтникъ Карибевъ, въ воздаяніе отличной усердной службы, начальствомъ засвидѣтельствованной, Всемилостивѣйше пожалованъ въ Дѣйствительные Статскіе Совѣтники.

— Государь Императоръ, за поднесенную Его Величеству Г. Военнымъ Министромъ книгу: Военно-походная Медицина, автору ея, Доктору Медицины и Хирургіи, Коллежскому Совѣнику А. Чаруковскому, Всемилостивѣйше соизволилъ пожаловать богатый брилліантовый перстень.

W I A D O M O Ś C I K R A J O W E .

W i l n o .

Яśnie Оświecony Pan Wileński Wojenny Gubernator, Grodzieński, Miński i Białostocki Jenerał-Gubernator, Jenerał-Adjutant Xiążę Dołgorukow, dnia 18-go t. m. wyjechał do m. Witkomierza.

Sankt-Petersburg, dnia 16-go Lipca.

Przez Najwyższy Reskrypt, 1-go Lipca, CESARZOWA Jey Mość, po zezwoleniu JEGO CESARSKIEY Mości, Nayłaskawiey przyjęła do liczby Dam mnieyszego krzyża Orderu Sw. Wielkiej Męczenniczki Katarzyny, M. A. Kryżanowskę, małżonkę Komendanta St. Petersburgskieg twierdzy, Jenerał-Porucznika Kryżanowskiego.

— Przez Najwyższy Dyplomąt, 25-go Czerwca, Nayłaskawiey mianowany Kawalerem Orderu Sw. Stanisława 1-go stopnia, Sekretarz Stanu, Zarządzający Wojenno-Pochodową Kancellaryą JEGO CESARSKIEY Mości, Rzeczywisty Radzca Stanu Posen.

— Przez Najwyższy Dyplomąt, 1-go Lipca, Nayłaskawiey mianowany Kawalerem Orderu Sw. Anny 1-go stopnia, zostający przy JEGO CESARSKIEY WYSOKOŚCI WIELKIM Xięciu MICHALE PAWŁOWICZU, Jenerał-Major Wiszniakow 1-szy.

— Przez Najwyższy Rozkaz dzienny, 1-go Lipca, półku Kawalergardów NAYJAŚNIETSZEY CESARZOWEY Jey Mości Półkownik Arapow, naznaczony skrzydłowym Adjutantem JEGO CESARSKIEY Mości.

— Przez NAYWYŻSZE Imienne Ukazy do Kapituły Rosyyskich CESARSKICH i KRÓLEWSKICH Orderów, Nayłaskawiey mianowani Kawalerami: Orderu Sw. Anny drugiego stopnia: Radzca Poselstwa w Londynie, Radzca Kollegialny Nikołay Kisielew; Cesarzowskiego i Królewskiego Orderu Sw. Stanisława trzeciego stopnia: Radzcy Kollegialni: Ustronny Cenzor St. Petersburgskiego Komitetu Cenzurnego Gajewski; Dyrektorowie szkół Guberniy: Pskowskiey Szawrow; Radzcy Dworu: Ołoneckiey Troicki; Wołyńskiej Boksanin; Honorowi Dozórcey Szkół powiatowych: Powiatu Bobruyskiego, Radzca Honorowy Bulhak; Dankowskiego Sztab-Rotmistrz Gwardyi Szyszchow.

— Professorowi Architektury 7-mey klasy Brulowu, Nayłaskawiey rozkazano bydz Zasiadającym Członkiem Ogólnego Urzędu Departamentu Woyskowych Osad, z pozostaniem przy obowiązku dotychczasowym.

— Zarządzający V-tym Oddziałem Własney JEGO CESARSKIEY Mości Kancellaryi, Radzca Stanu Karniejew, w nagrodę odznaczającej się gorliwością służby, przez Zwierzchność zaświadczoney, Nayłaskawiey mianowany Rzeczywistym Radzcą Stanu.

— CESARZ JEGO Mość, za złożoną NAYJAŚNIETSZEMU PANU przez P. Ministra Woyny książkę: Woyskowo-pochodowa Medycyna, autora jey, Doktora Medycyny i Chirurgii, Radzcę Kollegialnego A. Czarukowskiego, Nayłaskawiey raczył udarować kosztownym pierścieniem brylantowym.

— Высочайшимъ Указомъ, 5-го Іюня, повелѣно: *Гаевилю*, Архіепископу Могилевскому, быть Рязанскимъ: *Смарагду*, Архіепископу Полоцкому, быть Могилевскимъ; *Исидору*, Епископу Дмитровскому, Викарію Московской Епархіи, быть Епископомъ Полоцкимъ. (С. П.)

— Правительствующій Сенатъ слушали представленіе Г. Министра Финансовъ, что по поводу вступившихъ въ Министерство Финансовъ предположений о печатаніи Императорскаго титула на гербовой бумагѣ, употребленной для прошений, — оны Г. Министръ входилъ съ представленіемъ въ Комитетъ Гг. Министровъ. По положенію Комитета Государь Императоръ въ 25 день Мая сего года Высочайше повелѣть соизволил: 1., Приготовля достаточное количество гербовъ простой бумаги 50 копѣчнаго, рублевого и 2 рублевого достоинства съ напечатаннымъ на оной Императорскимъ титуломъ и въ томъ числѣ для Остзейскихъ губерній на Нѣмецкомъ языкѣ, разослать бумагу сію по губерніямъ съ имѣющими прибить въ С. Петербургъ наступающею зимою присяжными для пріема вообще гербовой бумаги. 2., Въмѣстѣ съ обыкновенною гербовою бумагою отправить нѣкоторое количество бумаги съ титуломъ въ Царство Польское и Великое Княжество Финляндское. 3., Гербовую бумагу съ титуломъ продавать безъ всякаго возвышенія на цѣну, установленную за гербовую бумагу какъ 50 копѣчную, такъ рублевую и 2 рублевую. 4., Употребленіе сей бумаги, впредь до времени, оставить на волю желающихъ, не считая того обязательнымъ; и 5., При подачѣ прошений съ написаннымъ титуломъ, соблюдать всѣ правила, постановленныя въ законахъ о писаніи Императорскаго титула; когда же въ ономъ найдена будетъ описка, то поступать по силѣ 1 пункта 1690 статьи Свода Законовъ Гражданскихъ. (Опубл. Прав. Сен. Іюня 28 дня 1837 года.)

— Правительствующій Сенатъ слушали рапортъ Г. Министра Финансовъ, что Высочайше утвержденною 26 Марта 1830 года росписью, товарамъ вновь допущеннымъ тогда къ привозу, между прочимъ постановлено было, съ гребенной пряденой шерсти, какъ бѣлой, такъ и крашеной, выписываемой фабрикантами, для приготовленія камлотовъ и подобныхъ издѣлій, взимать уменьшенную пошлину, по особымъ дозволеніямъ Министра Финансовъ, на определенное количество, въ теченіе 6 лѣтъ, съ пуда по 2 рубля серебромъ, а съ гаруса сученаго и несученаго, на томъ же основаніи, по 2 рубля 20 коп. сереб. съ пуда. Потомъ Высочайше утвержденнымъ 28 Мая 1835 года положеніемъ Комитета Гг. Министровъ постановлено: разрѣшить Министра Финансовъ дозволить фабрикантамъ, въ теченіи двухъ лѣтъ, считая съ 26 Марта 1836 года, провозить для собственнаго употребленія на ихъ фабрикахъ, гребенную пряденую шерсть и гарусъ, съ платежемъ пошлины въ первой годъ за шерсть, какъ бѣлую, такъ и крашеную по 2, рубля, а за гарусъ по 2 руб. 20 коп. серебромъ съ пуда; во второй же съ половиною противу положенной дѣйствующимъ тарифомъ пошлиною, т. е. съ шерсти бѣлой по 3 руб. 60 коп., крашеной по 3 руб. 85 коп. и съ гаруса некрашеннаго по 3 руб. 60 коп., крашеннаго по 4 руб. 10 коп. съ пуда. Нынѣ Комитетъ Гг. Министровъ положеніемъ своимъ, Высочайше утвержденнымъ 25 Мая сего года, постановилъ, предоставленное Министру Финансовъ право разрѣшать фабрикантамъ съ 26 Марта 1837 по 26 Марта 1838 года, провозъ шерсти и гаруса для употребленія на ихъ фабрикахъ съ половиною противу тарифа пошлиною, продолжать, по истеченіи срока, еще на два года, т. е. по 26 Марта 1840 года. (Оп. Прав. Сен. Іюня 28 дня 1837 года.)

— Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволил: при сборѣ поселенныхъ войскъ въ самыхъ Округахъ ихъ расположенія, дрова и солому отъ Гражданскаго вѣдомства не требовать; — для войскъ же постороннихъ, приходящихъ въ Округи военнаго поселенія для производства работъ, дрова и солому отпускать, по прежнему, отъ Гражданскаго вѣдомства. (Опубл. Прав. Сенат. Іюня 30 дня 1837 года. (С. В.)

Бѣлостокъ, 28-го Іюня.

25-го Іюня, день рожденія Его Величества Государя Императора и Великой Княжны АЛЕКСАНДРЫ НИКОЛАЕВНЫ, празднуемъ былъ въ Бѣлостокѣ со всеобщимъ торжествомъ и радостію.

Еще наканунѣ этого высокоторжественнаго дня, всѣ жители Бѣлостока обрадованы были давно желаннымъ пріѣздомъ Его Сіятельства Господина Виленскаго Военнаго Губернатора и Генералъ-Губернатора Гродненскаго, Бѣлостокскаго и Минскаго, Генералъ-Адъютанта Князя Н. А. Долгорукова, который былъ встрѣченъ съ общемою къ нему любовію и достоуваженимъ уваженіемъ къ его особѣ.

— *Przez NAWYŻSZY Ukaz, 5-go Czerwca, rozkaza-no: Gabryelowi, Mohilewskiemu Arcybiskupowi, bydź Rianzańskim; Smaragdowi, Arcybiskupowi Połockiemu, bydź Mohilewskim; Izidorowi, Biskupowi Dmitrowskiemu, Wikaryuszowi Dyecezyi Moskiewskiej, bydź Biskupem Połockim. (P. P.)*

— Rządzący Senat słuchali przedstawienia P. Ministra Skarbu, iż z powodu weszłych do Ministerium Skarbu projektów o drukowaniu CESARSKIEGO tytułu na papierze herbowym, na prośby używanym, — tenże P. Minister czynił przedstawienie do Komitetu PP. Ministrów. Po nastąpieniu postanowienia Komitetu, CESARZ Jego Mość w dniu 25 Maja ter. roku NAWYŻEY rozkazać raczył: 1) Przygotowawszy dostateczną ilość prostego herbowego papieru 50-kopiejkowego, 1-rublowego i 2-rublowego wartości z wydrukowanym na nim CESARSKIM tytułem, i w tej liczbie dla Gubernij Nadbałtyckich w języku Niemieckim, rozesać ten papier po Guberniach przez mających przybyć do St. Petersburga następnej zimy przysięgłych dla przyjmowania w ogólności papieru herbowego. 2) Razem ze zwyczajnym papierem herbowym wysłać pewną ilość papieru z tytułem do Królestwa Polskiego i Wielkiego Xięstwa Finlandzkiego. 3) Herbowy papier z tytułem przedawać bez żadnego podwyższenia ceny, za herbowy papier ustanowionej tak 50-kopiejkowy, jako rublowy i dwurublowy. 4) Użycie tego papieru do czasu, zostawić na wolę życzącym, nie poczytując tego za rzecz obowiązującą. I 5) Przy podaniu prośb z tytułem pisanym, zachowywać wszystkie prawidła, ustanowione w prawach o pisanii CESARSKIEGO tytułu; jeżeli zaś w nim znaleziona będzie omyłka, w ówczas postępować podług mocy 1 punktu 1690 artykułu Połączenia Praw Cywilnych. (Opubl. przez Rz. Senat 28 Czerwca 1837 roku.)

— Rządzący Senat słuchali raportu P. Ministra Skarbu, że przez NAWYŻEY utwierdzony 26 Marca 1830 roku spis towarów, nowo w ten czas dozwolonych przywozić, między innemi postanowiono było, od czesanej przędzonej wełny, tak białej, jako i farbowanej, przez fabrykantów sprowadzanej, dla przygotowania kamlotów i podobnych wyrobów, pobierać cło umniejszone, podług osobnego dozwolenia Ministra Skarbu, na naznaczoną ilość, przez sześć lat, od puda po 2 ruble srebrem, a od harusu kręconego i niekręconego, na teyże osnowie, po 2 ruble 20 kop. srebrem od puda. Potem przez NAWYŻEY utwierdzone 28 Maja 1835 roku postanowienie Komitetu PP. Ministrów postanowiono: pozwo-lić Ministrowi Skarbu dozwalać fabrykantom, przez dwa lata, licząc od 26 Maja 1836 roku, przywozić na własne użycie w ich fabrykach, czesaną przędzoną wełnę i harus, z płaceniem cła w pierwszym roku za wełnę tak białą, jako i farbowaną po 2 ruble, a za harus po 2 ruble 20 kop. srebrem od puda; w drugim zaś roku z płaceniem połowy w porównaniu do naznaczonego obowiązującej taryfły cła, to jest: od wełny białej po 3 ruble 60 kop., farbowanej po 3 ruble 85 kop. i od harusu niefarbowanego po 3 ruble 60 kop., farbowanego po 4 ruble 10 kop. od puda. Teraz Komitet PP. Ministrów przez swe postanowienie, NAWYŻEY utwierdzone 25 Maja b. r. postanowił, zostawione Ministrowi Skarbu prawo dozwalać fabrykantom od 26 Marca 1837 do 26 Marca 1838 roku, przywozu wełny i harus dla użycia w ich fabrykach z opłatą połowy cła w porównaniu do taryfły, przedłużyć po upływie terminu, jeszcze na dwa lata, to jest: do 26 Marca 1840 roku. (Opubl. przez Rz. Senat 28 Czerwca 1837 roku.)

— CESARZ Jego Mość NAWYŻEY rozkazać raczył: przy zgromadzeniu woysk osiedlonych w samych okręgach ich osiedleń, drew i słomy od władzy Cywilney nie potrzebować; — dla woysk zaś ustronnych, przychodzących do Okręgów woyskowego osiedlenia w celu odbywania robot, drzewo i słomę wydawać przez władze cywilne, jak dotąd. (Opubl. przez Rz. Senat 30 Czerwca 1837 roku.) (G. S.)

Białystok, 28-go Czerwca.

Dnia 25 Czerwca, dzień Urodzin NAWJAŚNIETSZEGO CESARZA Jego Mości i WIELKIEY Xiężniczki ALEXANDRY NIKOŁAJEWNY, obchodzony był w Białymstoku z powszechną uroczystością i radością.

Jeszcze w wigilię tego wielkiej uroczystości dnia, wszyscy mieszkańcy Białegostoku byli uradowani z dawno oczekiwanego przyjazdu Jaśnie Oświeconego Pana Wileńskiego Wojennego Gubernatora, Grodzieńskiego, Białostockiego i Mińskiego Jenerał-Gubernatora, Jenerał-Adjutanta Xięcia N. A. Dołhorukowa, który był spotkany z powszechną ku niemu przychylnością i z powinnością uszanowaniem ku jego osobie.

та и предшественника *Вильгельма IV* и о вступлении своемъ въ Правленіе.

— Герцогъ *Деказскій* дѣлаетъ приготовленія къ путешествію въ Лиссабонъ, гдѣ думаетъ провести весь будущій мѣсяцъ.

— Адмиралъ *Руссенъ* 11 ч. отплылъ въ Марсель, отправляясь къ своему посту въ Константинополь.

— Генералъ *Рини* имѣлъ вчера аудіенцію у Военнаго Министра и потомъ отправился въ помѣстье своего дяди Барона *Люи*, близъ Парижа.

— *Алжирскій Мониторъ* отъ 7-го ч. увѣдомляетъ: „Подполковникъ *Деларю* Адъютантъ Военнаго Министра, во вторникъ утромъ прибылъ изъ Орана въ Алжиръ. Утверждаютъ, что онъ для исполненія своего порученія, на нѣсколько времени останется при Генералъ-Губернаторѣ.

— *Revue des deux Mondes* содержитъ весьма подробную и интересную статью о Россіи, сочиненную Г-мъ *Леде-Веймаромъ*, который возвратился недавно изъ продолжительнаго своего путешествія по Россіи.

— Остатокъ иностраннаго легіона, состоявшаго подъ командою Полковника *Конрада*, получилъ повелѣніе возвратиться во Францію. Солдаты и Офицеры, по желанію, опять могутъ вступить въ Африканскіе полки.

— Правительство получило сегодня слѣдующія телеграфическія депеши: „*Нарбонна 12 Юля*. 9-го ч. Барцелона была спокойна; тамъ провозглашена новая конституція. Баронъ *Мееръ* 7-го ч. отъ береговъ Эбро возвратился въ Понаделла.“ — „*Нарбонна 14 Юля*. Главная квартира *Донъ-Карлоса* была 9-го ч. въ Алменаріи на четыре часа отъ Валенціи и 10 ч. его фюрпосты стояли при Гостальсѣ де Пуцоль на 2½ час. отъ Валенціи. Предмѣстія въ Каstellонъ де ла Плана взяты Карлистами. Послѣднія извѣстія отъ Генерала *Ораа* имѣющаго съ собою 8,000 чел., получены изъ Веруэль; авангардъ его будто 9 ч. прибылъ въ Сарвионъ и въ Валенціи надѣются найти въ немъ защитника. Англійскій фрегатъ *Баргамъ* высадилъ 7-го ч. 270 артиллеристовъ въ Валенціи и передалъ ихъ въ распоряженіе Намѣстника.“

— Въ письмѣ изъ Байонны отъ 12 ч. содержится: „*Эспартеро* въ Витторіи. Войска въ Гернани никому не повинуются. Графъ *Мирасоль* находится здѣсь и ожидаетъ извѣстій изъ Мадрита. Онъ кажется не очень желаетъ опять принять команду. Въ письмѣ изъ Сарагоссы увѣдомляютъ, что Баронъ *Мееръ* пропалъ и носится слухъ, будто бы *Эспартеро* также удался изъ главной своей квартиры.“

— Никто не сомнѣвается о скоромъ вторженіи *Донъ-Карлоса* въ Валенцію и сегодня уже распространился слухъ, о взятіи сего города. Валенція со всѣхъ сторонъ открыта и почти было бы не возможно защитить ее отъ правильнаго нападенія, если *Ораа* не прибылъ въ надлежащее время на помощь осажденнымъ. Но судя по разстоянію, въ которомъ находился сей Генералъ тогда, когда Карлисты завладѣли уже предмѣстіями Каstellонъ де ла Плана, не вѣроятно, чтобы онъ до 12 или 13 ч. подошелъ къ стѣнамъ Валенціи, тогда какъ первыя Карлистскія нападенія, послѣдовать могли уже 10 числа.

— *Gazette de France* предлагаетъ сегодня своимъ обыкновеннымъ аллегорическимъ образомъ *Донъ Карлосу*, совѣтъ, какъ онъ долженъ поступать при вѣроятномъ вступленіи въ Мадридъ, сообщая вмѣсто наставленія, расказъ о вступленіи *Генриха IV* въ Парижъ.

— Здѣсь открыта будетъ большая подписка для сооруженія памятника убитымъ при Ватерло. Маршалъ *Султз*, говорятъ, главою сего общества.

— Многіе здѣшніе журналы увѣдомляютъ, что Г-жа *Тьеръ* сдѣлалась весьма больна во Флоренціи. 17-го Юля.

Journal de Paris объясняетъ сегодня вопросъ на счетъ распушенія Палаты Депутатовъ относительно положенія Европы вообще, и между прочимъ говоритъ: „Англія находится теперь въ большомъ переломѣ, въ тоже время дѣло идетъ о перемѣнѣ Правленія, и объ общихъ выборахъ, какіе должно предпринять Государство. Отъ послѣдствій сихъ выборовъ, зависитъ не только будущность Англіи, но они произведутъ также вліяніе и на положеніе Европы. Пессообразно ли бы было съ благоразуміемъ наблюдать за развитіемъ сего кризиса у нашихъ сосѣдей съ спокойствіемъ и свободою духа, чего мы не могли бы сохранить, если бы сами себя не подвергли бурѣ общихъ выборовъ? Если взглянемъ на Испанію, то и тамъ найдемъ причины къ отсрочкѣ распушенія. Нельзя скрывать, что дѣло *Донъ-Карлоса* идетъ усиліемъ; онъ уже давно приблизился къ столицѣ и угрожаетъ Правленію Королевы. Въ минуту, успѣхи *Донъ-Карлоса* могутъ дать другой оборотъ состоянію дѣла Испанской столицы. Съ другой стороны должно также почитать возможнымъ,

дника *Króla Wilhelma IV* и о вступленіи свѣмъ на тронъ.

— *Хиже Decazes* чини приготовленія до wyjazdu do Lisbony, gdzie zamysła przepędzić cały następujący miesiąc.

— *Admirał Roussin* d. 11 odpłynął do Marsylii, udając się na miejsce swego urzędowania do Konstantynopola.

— *Jenerał Rigny* miał wczora posłuchanie u Ministra wojny, i udał się potem do majątności swojego stryja Barona *Louis*, położonych w bliskości Paryża.

— W *Monitorze Algierskim* pod d. 7 czytamy: „Podpółkownik *Delarue*, Adjutant Ministra wojny, we wtorek na parochodzie *Castor* przybył z Oranu do Algieru. Zapewniają, że dla wypełnienia swej misyi, pozostanie czas niejaki przy Jenerał-Gubernatorze.

— *Revue des deux Mondes*, zawiera, nader szczegółowy i interesujący artykuł o Rosyi z pod pióra P. *Löwe-Weimar*, który powrócił niedawno z długiej swej podróży po Rosyi.

— Reszta legii zagranicznej, która zostawała pod dowództwem Półkownika *Conrad*, otrzymała rozkaz powrócenia do Francji. Żołnierze i oficerowie, jeśliby chcieli, mogą znów wejść do półków Afrykańskich.

— Rząd otrzymał dzisiaj następujące depesze telegraficzne: „*Narbonna 12 Lipca*. W Barcelonie panowała spokojność do d. 9 b. m.; ogłoszono tam nową ustawę zasadniczą. *Baron Meer* d. 7 od brzegów Ebro powrócił do Pona deli.“ — „*Narbonna 14 Lipca*. Główna kwatery *Don Karlosa* była d. 9 b. m. w Almenaria, o 4 godziny drogi od Walencyi, a d. 10 stały jego przednie czaty pod Hostals de Puzol, półtrzeci mili od Walencyi. Przedmieszcia w Castellon de la Plana, zajęli Karoliści, którzy oblegali to miasto, we cztery bataliony. Ostatnie doniesienia od Jenerała *Oraa*, który miał przy sobie 8000 ludzi, były datowane z Veruel; jego straż przednia, miała przybyć d. 9 do Sarvion, a miasto Walencya, liczy na jego obronę. Angielska fregata *Barham*, wysadziła dnia 7 Lipca 270 artyllerzystów na ląd w Wrłencyi, oddając ich pod rozporządzenie Jeneralnego Kapitana.“

— W liście z Bayonny, pod 12 Lipca czytamy: „*Espartero* jest w Wytoryi. Wojsko w Hernani nie chce słuchać nikogo. *Hrabia Mirasol* jest tutaj, oczekując na wiadomości z Madrytu. Zdaje się, że nie pragnie odzyskać dowództwa swego. W liście z Saragossy doniesiono, że *Baron de Meer* nie wiadomo gdzie się podział; *Espartero* miał się także oddalić z głównej kwatery.“

— Tutaj nikt nie wątpi o tém, że *Don Karlos* wkroczy niezadługo do Walencyi; dziś obiegała nawet pogłoska o zajęciu tego miasta przez Karolistów. Walencya jest ze wszystkich stron otwarta, tak, iż byłoby niepodobniestwem bronić jej przeciwko porządnemu atakowaniu, jeżeli Jenerał *Oraa* nie zdąży mu wcześniej na odsiecz. Sądząc jednakże ze stanowiska, zajmowanego przez tegoż Jenerała pod chwilę, kiedy Karoliści już na przedmieszcjach w Castelon de la Plana byli, nie masz podobniestwa, aby przed 12 lub 13 b. m. zdążył pod mury Walencyi, wtenczas gdy pierwsze uderzenia Karolistów już d. 10 być mogły.

— *Gazette de France* w zwyczajnym swym allegorycznym sposobie udziela radę *Don Karlosowi*, jak ma postępować przy mogącém nastąpić weyściu swém do Madrytu, umieszczając zamiast przepisów, opowiadanie o weyściu *Henryka IV* do Paryża.

— Tu będzie otwarta wielka subskrypcya na pomnik dla poległych pod Waterloo. Marszałek *Soult* ma być na czele Komitetu, który się zajmie tą składką.

— Niektóre z gazet tutejszych donoszą, że małżonka *Pana Thiers*, zachorowała bardzo mocno we Florencji.

Dnia 17.

Journal de Paris objaśnia dzisiaj zapytanie o rozwiązaniu Izby Deputowanych, i między innemi wyraża w tej rzeczy: „Anglia doznaje w tym momencie wielkiego przesilenia; w tymże czasie chodzi o zmianę Rządu i o powszechne wybory, które ma kraj przedsięwziąć. Od wypadku tych wyborów zależy nie tylko przyszłość Anglii, ale też okażą one jeszcze nie mały wpływ na położenie Europy. Niezgodzało by się to z roztropnością, uważać rozwiązanie tego przesilenia u naszych sąsiadów ze spokojnością i wolnością ducha, których nie moglibyśmy zachować, jeślibyśmy sami nie wpadli w burzę powszechnych wyborów? Jeśli rzucimy okiem na Hiszpanię, tedy i tam znajdujemy przyczyny do odłożenia rozwiązania. Niemożna przed sobą ukryć, że sprawa *Don Karlosa* uczyniła postępy; od niejakiemu czasu zbliżył się on do stolicy i zagraża Rządowi Królowey. W jednym momencie, nowe powołzenia *Don Karlosa*, mogą nadadź stanowi rzeczy w stolicy Hiszpańskiej inny kierunek. Z drugiej strony potrzeba myśleć o mo-

что *Донъ-Карлосъ* самъ вступить въ Мадридъ и тамъ будетъ признанъ Северными Державами. Можно вообразить, какое впечатлѣніе сдѣлаетъ это происшествіе, если прямо вникнемъ въ выборы. Партіи могли бы воспользоваться ими для возбужденія вновь революціонныхъ страстей, и самые друзья Іюльской революціи, можетъ быть, предались бы преувеличеннымъ заботамъ.“

— Г. Жакъ *Лафитъ* уведомляетъ теперь посредствомъ циркуля, что устроенный имъ на акціяхъ банкъ, коего капиталъ состоитъ изъ 100 мил. фран., 1 Октября с. г. начнетъ свои дѣйствія.

— Извѣстный воздухоплаватель *Робертсонъ* за нѣсколько дней скончался, на 74 году жизни.

— Генераль *Бюжо* отъ 26 Іюня издалъ въ Оранѣ слѣдующій приказъ: „Солдаты Оранской дивизіи! мнѣ печально было бы объявить вамъ миръ, еслибъ я не зналъ, что ваша любовь къ славіи должна уступить любви къ отечеству. Польза отечества важнѣе ваше право. Нигдѣ въ такой степени несоединилось условій къ побѣдѣ, какъ случилось вамъ; никто не приготовился лучше преодолевать мѣстные неудобства и недостатки, которому подвергли васъ бродящія поколѣнія. Вы истинно только одинъ неблагоприятный случай, именно, что число непріятеля не было достаточнымъ для того, чтобы осмѣлиться противу стать десяти оживленнымъ редутамъ за коими находилось 1,500 конницы, чтобы послѣ пораженія огнемъ, напасть на непріятеля. Съ такими средствами къ побѣдѣ, вашъ Генераль долженъ былъ побѣдить самого себя прежде нежели подписалъ мирный трактатъ съ Арабами; онъ предложилъ отечеству честь, повести васъ еще разъ противу сей толпы воиновъ, изъ коихъ хотя каждый индивидуально храбръ, но нѣтъ въ нихъ той совокупной силы, безъ которой многочисленныя массы служатъ только препятствіемъ. Солдаты! предназначеніе ваше перемѣнилось, вмѣсто того чтобы побѣждать и жечь посылы, вы сами будете теперь воздѣлывать поля, частію собственными руками, а частію посредствомъ доставленія безопасности земледѣльцамъ; вмѣсто того, чтобы преслѣдовать Арабовъ съ огнемъ и мечемъ, вы будете учить ихъ устроить дороги, запрягать лошадей, которыхъ они употребляютъ только на войну, строить дома, дѣлать искусственные луга, заводить тутовые и масличныя лѣса. Отечество за эти труды не менѣе будетъ вамъ благодарно, какъ и за одержанныя побѣды.“ (подп.) *Бюжо*.“

Объявленіемъ гражданскаго Интенданта въ Оранѣ, извѣщено жителямъ, что заключенный Генераломъ *Бюжо* съ *Абдель-Кадеромъ* мирный трактатъ утвержденъ Королемъ, и что тѣ, которые хотѣли предпринять путешествіе во внутренность краи, будутъ снабжены надлежащими паспортами.

— Гр. *Торрено* вчера прибылъ сюда изъ Лондона. Правительство получило сегодня слѣдующую телеграфическую депешу изъ Бордо отъ 15 Іюля: „Письмо изъ Сарагоссы отъ 12 ч. что *Эспартеро* въ тотъ же день съ 8 баталіонами и 2 эскадронами гвардіи прибылъ въ Калатаюдъ, чтобы соединиться съ дивизіею *Ораа* стоящею при Терруэль и принять команду надъ всемъ корпусомъ. *Донъ-Карлосъ* все болѣе приближается къ городу Валенціи; Гериасы находились только на часъ оттуда. 8-го ч. Англіійскій корабль, высадивъ въ Валенціи Англіійскихъ артиллеристовъ. (Въ послѣдней депешѣ сказано что эти артиллеристы высажены 7-го ч. съ присовокупленіемъ, что 9 ч. опять взяты на корабль).“

— Легитимистскій жур. *l'Europe* содержитъ слѣдующее: „Распространился слухъ, что Правительство получило телеграфическую депешу, въ которой извѣщаютъ о взятіи Валенціи и о вступленіи *Донъ-Карлоса* въ сей городъ; половина гарнизона будто перешла къ Карлистамъ а другая половина изрублена.— Однако извѣстіе это требуетъ еще подтвержденія.“

— *Gazette de France* пишетъ: „Англіійская артиллерія перевезена изъ Гернани въ Ст. Себастьянъ. Опасаются возмущенія между остатками Британскаго легіона, находящагося въ семъ послѣднемъ городѣ. Карлисты, пользуясь скудною защитою въ Гернани, вѣрно сдѣлаютъ на сей городъ нападеніе: Что касается до Англійскаго легіона, то онъ не служитъ болѣе въ Испаніи; солдаты ни отплыли въ Англію ни желаютъ того; Командиръ ихъ Генераль *О'Коннелъ* подалъ въ Мадридъ объ увольненіи.“ (A.P.S.Z.)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 12-го Іюля.

Со вчерашняго дня выходятъ уже здѣшнія газеты безъ траурной каймы. Погребальный обрядъ 8-го ч. кончился въ часъ по полудни, хотя начался въ 9 час. вечера. Въ скоромъ времени послѣ того, вдовствующая Королева присутствовала при погребѣ-

зности, же *Don Karlos* самъ wtargnie do Madrytu i tam uznany będzie przez Mocarstwa Północne. Potrzeba wyobrazić: jakie wrażenie sprawi ten wypadek, jeśli się znajdziemy prosto w pośrodku wyborów! Stronnictwa będą z nich korzystały dla wzbudzenia na nowo namiętności rewolucyjnych, i sami przyjaciele Rządu Lipcowego oddaliby się może przesadzonej troskliwości.“

— P. Jacques *Lafitte* ogłasza teraz przez okólnik, iż założony przezeń bank na akcyach, którego kapitał wynosi 100 mil. fr., 1 Października ter. roku rozpocznie swe działania.

— Znajomy napowietrzny żeglarz *Robertson* umarł przed kilką dniami, w 74 roku życia.

— Jenerał *Bugeaud* pod d. 26 Czerwca wydał w O-ranie następujący rozkaz dzienny: „Żołnierze dywizyi O-ranu! bolesną dla mnie byłoby rzeczą ogłaszać wam pokoy, jeśli bym nie wiedział, że w was miłość sławy ustępować musi miłości oyczyzny. Interes oyczyzny jest waszém naywyższém prawem! Nigdzie w takim stopniu nie było połączonych warunków zwycięstwa jak u was, nikt się lepiej nieprzygotował do zwalczenia trudności miejscowych i niedostatku, w jakie wprawiły was koczujące pokolenia. Napotkaliście tylko jedyne niepomysłne dla was zdarzenie, mianowicie, że liczba nieprzyjaciół nie była dostateczną, ażeby się odważyła wystąpić przeciwko 10 waszym ożywionym redutom, poza któremi znajdowało się 1500 jeźdźców, ażeby po zadanej ogniem klęsce natarć na nieprzyjaciela. Z takimi przygotowaniami do zwycięstwa, Jenerał wasz musiał sam siebie dopiero pokonywać, pierwej aniżeli podpisał traktat pokoju z Arabami; ofiarował on krajowi zaszczytny honor poprowadzić was jeszcze raz przeciwko tego tłumowi wojowników, z których, chociaż każdy pojedynczo waleczny jest, lecz brakuje im natęj połączonej sile, bez której liczne massy, są tylko przeszkodą. Żołnierze! przedsięwzięcia wasze zmieniły się; zamiast zwyciężać i palić żniwa, będziecie teraz użyźniali pola, częścią własnymi rękami waszemi, częścią przez bezpieczeństwo, jakie zapewnicie dla krajowców; zamiast ścigania Arabów ogniem i mieczem, będziecie ich uczyli jak zakładać drogi, zaprzęgać koni, których oni używają tylko do wojny, budować domy, przysposabiać sztuczne łąki, zasadzać morwowe i oliwne lasy. Oyczyzna za wasze takie prace będzie niemniej wdzięczną, jak za odniesione zwycięstwa.“ (podp.) *Bugeaud*.“

— Przez ogłoszenia intendenta cywilnego O-ranu zawiadomiono mieszkańców, iż zawarty przez Jenerała *Bugeaud* z *Abdel-Kaderem* traktat pokoju, przez Rząd Królewski został potwierdzony, i że te osoby, które chciały przedsiębrać podróż w kraju, mogą być opatrzone paszportami w należytym porządku.

— Hrabia *Toreno* wczora z Londynu tu przybył.

— Rząd otrzymał dzisiaj następującą depeszę telegraficzną z Bordeaux pod 15 Lipca: „Donoszą z Saragossy pod d. 12, że *Espartero* w tymże dniu w 8 batalionów i 2 szwadrony gwardyi przybył do Calatayud, dla połączenia się z dywizją *Oraa*, stojącą pod Teruel, i dla przyjęcia dowództwa nad całym korpusem. *Don Karlos* coraz więcey zbliża się do miasta Walencyi; Gierylasowie na kilka tylko godzin byli od tego miasta oddaleni. D. 8 okręt Angielski wysadził w Walencyi Angielskich artyllerzystów.“ (Podług ostatniej depeszy, artyllerzyści ci wylądowali d. 7, dodając, że d. 9 znowu wzięci zostali na okręt).

— Dziennik legitymistyczny *l'Europe* zawiera co następuje: „Rozszerzyła się pogłoska, że Rząd otrzymał depeszę telegraficzną, w której donoszą o wzięciu Walencyi i o weyściu *Don Karlosa* do tego miasta; połowa załogi miała przeżyć do Karolistów, a druga została wyrzniętą.— Wiadomość ta jednak potrzebuje jeszcze potwierdzenia.“

— W *Gazette de France* czytamy: „Artyllerya Angielska przewieziona została z Hernani do St. Sebastian. Lękano się powstania pomiędzy pozostałemi z legii angielskiej, którzy się znajdowali w tém ostatnim mieście. Karoliści zapewne uderzą na Hernani, korzystając z niedostatecznej obrony, jaką ma to miasto. Względem zaś legii zagranicznej, ta niepełni nadal służby w Hiszpanii; żołnierze ani odплыли do Anglii, ani chcą odплыnąć; dowódca ich Jenerał *O'Connell* posłał do Madrytu prośbę o uwolnienie.“ (A.P.S.Z.)

БРИТАНИЯ ВЕЛКА І ІРЛАНДІЯ.

Лондонъ, дня 12-го Липца.

Od dnia wczorayszego wychodzą już gazety tu-tejsze bez żałobney obwódki. Obrzęd pogrzebowy d. 8 skończył się dopiero o pół do pierwszej, chociaż zaczął się już o 9-tej wieczorem. Zaraz potem, Królowa wdowa, która była obecną na żałobnym obchodzie w

нии въ церкви Св. Георгія, гдѣ похоронено тѣло Короля, отпавилась изъ Винзора въ сопровожденіи своего брата Владѣтельнаго Герцога *Саксен-Мейнингенскаго*, удаляясь въ свое имѣніе Буши-Паркъ. — Герцогъ *Делбриджскій* братъ умершаго Короля не находился на похоронахъ, по причинѣ отсутствія; былъ только сынъ его Герцогъ *Георгій*.

На мѣдной хорошо позолоченной бляхѣ, прибитой на гробъ покойнаго Короля, сдѣлана слѣдующая надпись:

Repositorium Serenissimi, Potentissimi et Excellentissimi Guilielmi Quarti, Dei gratia Britanniarum Regis, Fidei Defensoris, Regis Hannoveriae, Brunsvici et Luneburgi Ducis. Obiit XX die Junii, anno Domini MDCCCXXXVII, aetatis suae LXXII, regni-que sui VII.

— **Отсрочка Парламента. Верхняя Палата.** Засѣданіе 17 Іюля. Послѣ того, какъ въ засѣданіи Верхней Палаты въ Пятницу приняты были и сегодня удостоились подтвержденія Королевы, семь билей для улучшенія уголовныхъ законовъ съ нѣкоторыми исправленіями, по поводу принятія коихъ Лордъ *Линдгустъ* замѣтилъ, что только въ этомъ видѣ принятые били могутъ быть хорошими законами, и когда также въ засѣданіи въ субботу приняты были нѣкоторые другіе проекты законовъ, а именно касательно непродажы имѣній общинъ въ Ирландіи, сегодня Верхняя Палата съ 10 часовъ въ судебномъ, а съ 12 часовъ въ публичномъ засѣданіи занималась текущими дѣлами, пока наконецъ около 2 часа выстрѣлы изъ пушекъ и музыка не возвѣстили о приближеніи Королевы, которая сама прибыла въ Верхнюю Палату для отсрочки Парламента, такъ какъ закрытіе засѣданія назначено не 18-го числа (какъ нѣкоторые журналы извѣщали) а сегодняшняго. Извѣстіе, что Королева лично отсрочить Парламентъ; возбудило чрезвычайное любопытство; всѣ съ нетерпѣніемъ желали видѣть первое публичное появленіе Ея предъ народомъ, не только по причинѣ новости зрѣлища, но и въ отношеніи ожиданій, какія возбуждаетъ начало новаго царствованія на будущее время. Уже съ самаго утра всѣ входы къ Верхней Палатѣ заняты были, особливо дамами, которыя ожидали минуты, когда окончаніе дѣлъ въ Палатѣ Первой дозволитъ имъ занять назначенныя для нихъ мѣста. Около 12 часовъ двери Палаты отворились и въ скоромъ времени всѣ мѣста оной были наполнены. Собраніе представляло поразительное разнообразіе при траурныхъ платьяхъ дамъ и парадныхъ костюмахъ Первыхъ и иностранныхъ Посланниковъ. По прибытіи Лорда Канцлера, какъ выше замѣчено, предложены были еще нѣкоторые дѣла, по окончаніи коихъ, въ 2 часа, знакъ изъ пушекъ возвѣстилъ прибытіе Королевы. Она въ сопровожденіи многочисленной свиты, въ коляскѣ запряженной восьмью лошадьми, подъ прикрытіемъ полка гвардіи Горзе, изъ С. Джемскаго дворца отпавилась чрезъ паркъ того же названія, въ Верхнюю Палату и вездѣ на пути привѣтствуема была радостными восклицаніями. Впереди ея вошла въ Палату Герцогиня *Кентская* съ Принцемъ *Лейнингенскимъ*, который 14 ч. наименованъ Кавалеромъ ордена Подвязки и была принята Герцогомъ *Суссекскимъ*. Долгое время тишью ожидали появленія Королевы и уже стали распространяться слухъ, что она не намѣрена сама произнести тронной рѣчи, какъ за нѣсколько минутъ до 3 часовъ, предшествуемая Высокими Государственными чиновниками, несшими Царскіе знаки, Королева явилась въ собраніи. Она имѣла Королевскую горностаявую мантію поверхъ бѣлаго золотомъ шитаго атласнаго платья и украшена была алмазами. Твердою поступью взошла на престолъ, стояла нѣсколько минутъ и смотрѣла на собраніе. Сѣвши на тронъ нѣсколько покраснѣла, но вскорѣ опять приняла натуральный видъ и когда замѣтила, что Церы все еще стояли въ почтительномъ положеніи, то по знаку данному Лордомъ *Мельбурномъ*, она съ пріятностію къ нимъ обратилась и велѣла сѣсть. Тогда Церемоніймейстеръ получилъ порученіе пригласить членовъ Нижней Палаты къ представленію, и тотчасъ они какъ не привыкшіе къ большому церемоніямъ, съ шумомъ, предшествуемые ораторомъ, вошли въ залу, зрѣлище, которое какъ казалось весьма развеселило Королеву, послѣ чего, ораторъ произнесъ слѣдующую рѣчь къ Ея Величеству:

„Мы, Вашего Королевскаго Величества вѣрные члены Нижней Палаты, приближаемся при первомъ случаѣ со времени вступленія Вашего Кор. Величества на престолъ, дабы увѣрить Ваше Кор. Величество, что мы сердечно раздѣляемъ сильное и всеобщее чувство вѣроподданнической и искренней приверженности къ Вашему Королевскому Величеству,

kaplicy S. Jerzego, gdzie zwłoki Króla pochowane zostały, wyjechała z Windsor w towarzystwie brata swego, Pannującego Xięcia *Saska-Meiningskiego*, udając się do majątności swojej *Bushy-Park*. — Xiążę *Cambridge*, brat nieboszczyka Króla, nie był na pogrzebie, bo nie przybył jeszcze; znajdował się tylko syn jego Xiążę *Jerzy*.

Na blasze mosiężnej grubo pozłacanej, umieszczonej na trunie nieboszczyka Króla, dany jest napis następujący:

Repositorium Serenissimi, Potentissimi et Excellentissimi Guilielmi Quarti, Dei gratia Britanniarum Regis, Fidei Defensoris, Regis Hannoveriae, Brunsvici et Luneburgi Ducis. Obiit XX die Junii, anno Domini MDCCCXXXVII, aetatis suae LXXII, regni-que sui VII.

— **Одроченіе Парламента. Изба Wyższa.** Posiedzenie dnia 17 Lipca. Po przyjęciu na piątkowym posiedzeniu Izby Wyższej siedmiu bilów dla ulepszenia prawa kryminalnego z niektórymi poprawami, z powodu przyjęcia których, Lord *Lyndhurst* uczynił uwagę, iż bile w takim tylko kształcie mogą być uważane za dobre prawa; i kiedy na posiedzeniu w sobotę przyjęto inne jeszcze projekta do prawa, a mianowicie o nieprzedawaniu dóbr do gmin należących w Irlandyi, które otrzymały potwierdzenie Izby i dzisiaj Królewską sankcyą, Izba Wyższa dzisiaj od godziny 10 na sądowniczym i od godziny 12 na publicznym posiedzeniu, załatwiała rozmaite sprawy potoczne, aż nakoniec wystrzały z armat i muzyka oznajmiły przybliżenie się Monarchini, która osobiście przybyła do Izby Wyższej dla odrócenia Parlamentu, ponieważ zamknięcie posiedzeń dzisiaj, nie zaś d. 18 (jak niektóre doniosły gazety), było postanowiono. Nadzwyczajny interes obudziła wiadomość, że Królowa sama osobiście odróczy Parlament; niecierpliwie oczekiwano ujrzenia pierwsze publiczne jej wystąpienie przed narodem, nie dla samej tylko nowości widowiska, lecz i pod względem tych nadziei, jakie początek panowania zapowiada na przyszłość. Już od samego poranku wszystkie przyległe miejsca u wejścia do Izby Wyższej zajęte były, mianowicie przez damy, które oczekiwały chwili, nim ukończenie spraw w Izbie Parów, nie pozwoli zajęć oznaczonych miejsc dla nich. Około godziny 12 zostały otworzone drzwi Izby, i w krótkim czasie wszystkie jej miejsca zapełnione. Zgromadzenie przedstawiało uderzającą sprzeczność przy żałobnych sukniach dam i świetnych ubiorach Parów i Posłów zagranicznych. Po przybyciu Lorda Kanclerza, załatwiono, jak wyżej powiedziano niektóre sprawy, po ukończeniu których, około godziny drugiej salwa z dział oznajmiła przyjazd Królowej. W towarzystwie liczego orszaku w powozie osmiokonnym, eskortowana przez półk gwardyi, z pałacu St. James przez park tegoż nazwania przybyła Jej Kr. Mość do Izby Wyższej i wszędzie na drodze witana była radościami okrzykami. Przed nią przybyła Xiężna *Kent* z Xięciem *Leiningen*, mianowanym d. 14 Kawalerem orderu Podwiązki, i była przyjęta przez Xięcia *Sussex*. Przez długi czas napróżno oczekiwano wejścia Królowej i już powszechnie mówić zaczęto, iż nie będzie miała osobiście mowy z tronu, kiedy w tém przed godziną trzecią, poprzedzona przez wszystkich Państwa urzędników, którzy nieśli insignia Królewskiej dostojności, ukazała się nakoniec Królowa w zgromadzeniu. Miała ona Królewski płaszcz gronostajowy na białej złotem haftowanej atlasowej sukni i była ozdobiona dyamentami. Mocnym krokiem wstąpiła na tron i przez chwil kilka stała w milczeniu. Gdy usiadła, nieco się zarumieniła, lecz wkrótce odzyskała naturalny kolor twarzy i postrzegłszy, iż Parowie ciągle jeszcze stali w postawie okazujący uszanowanie, za znakiem, danym przez Lorda *Melbourne*, obróciła się do nich uprzejmie i rozkazała im usiąść. Mistrz obrzędów Izby Wyższej natychmiast otrzymał polecenie zaprosić członków Izby Niższej i wkrótce postrzeżono, jak ostatni, nie przywykli do ścisłej obrzędowości, z wielkim hałasem, mając mówcę na czele, tłumnie weszli do Izby, widok, który zdawał się bawić Królową. Po czém mówca w następny sposób przemówił do Jej Królewskiej Mości:

„My, Waszej Królewskiej Mości wierni członkowie Izby Niższej, zbliżamy się przy tej pierwszej okoliczności od czasu wstąpienia na tron Waszej Królewskiej Mości, ażeby zapewnić Waszą K. Mość, iż serdecznie podziwiamy mocne i powszechne uczucie powinności i szczerego przywiązania ku osobie Waszej Kr. Mości, jakie panuje wśród swobodnego i prawego

господствующее среди свободного и законнаго народа, коего мы представителями, и что мы уврены, что это чувство будетъ укрѣплено продолжительнымъ, ответственными законами, благотворительнымъ и мудрымъ Правленіемъ. Многія мѣры, и между ними одна особенно трудная и важная сообщенная въ почтенной рѣчи Лордами Коммиссарами отъ имени Е. Вел. умершаго Короля при открытіи засѣданій нынѣшняго Парламента, были намъ предложены для надлежачаго и зрѣлаго разсмотрѣнія. Обстоятельства не дозволили привести въ исполненіе этихъ мѣръ въ продолженіе нынѣшняго засѣданія; однакожъ питаемъ надежду, что тщательныя совѣщанія имъ посвященныя, не остались тщетны, и въ послѣдствіи времени по разсмотрѣніи, будутъ исполнены съ общимъ согласіемъ и съ соблюденіемъ всѣхъ условий, касательно возвышенія блага и счастья народа. Мы приняли актъ утверждающій простыя и опредѣленныя правила касательно исполненія завѣщаній. Эта мѣра, какъ мы съ уврѣнностію ожидаемъ, окажется весьма благотворительною и будетъ принята съ удовольствіемъ, такъ какъ главная ея цѣль та, чтобы водворить согласіе и счастье между большою частью общества, и обезпечить съ точностію переходъ собственности. Смягченіе строгости уголовныхъ законовъ, обратило на себя все наше вниманіе и мы значительно уменьшили число случаевъ, въ которыхъ опредѣляется смертная казнь. При начертаніи этихъ постановленій, мы руководствовались опытомъ, доказавшимъ, что только тѣ наказанія достигаютъ своей цѣли, въ пользу которыхъ говорятъ общее сочувствіе и одобреніе, и душевно радуемся, что мы были въ состояніи привести въ исполненіе во всей общирности мудрыя и человеколюбивыя основанія уголовнаго законодательства повсюду распространеныя и одобренныя. Питаемъ несомнѣнную надежду, что наши усилія касательно смягченія строгости законовъ, теперь удостоятся принятія Вашего Королевскаго Величества, въ послѣдствіи же времени будутъ утверждены общественнымъ мнѣніемъ просвѣщеннаго и признательнаго народа. Что касается до расходовъ года, мы опредѣлили оныя съ соблюденіемъ строжайшей бережливости, но вмѣстѣ и съ щедростію, которая навѣрно обезпечитъ дѣятельность публичной службы и Ваше Кор. Величество поставить въ состояніе поддержать достоинство и честь Государства. Всеподданнѣйшее представляемъ Вашему Кор. Величеству актъ о издержаніи суммы въ 5,220,000 ф. ст. изъ консолидированныхъ фондовъ на уплату жалованья 1837 г. и на назначеніе, опредѣленныхъ въ нынѣшнемъ засѣданіи, пособій. Къ сему испрашиваемъ согласіе и соизволенія Вашего Кор. Величества.

Когда послѣ того еще восемнадцать публичныхъ и три частныхъ были обыкновеннымъ порядкомъ были утверждены, Королева прочла чистымъ, внятнымъ голосомъ слѣдующую рѣчь:

„Милорды и Господа!

Я съ усердіемъ воспользовалась первымъ случаемъ, явиться передъ вами, дабы лично изъяснить чувствительную благодарность за ваше соболезнованіе о смерти Е. В. умершаго Короля и для изъясненія привязанности и преданности, съ каковыми вы Меня поздравляли при Моемъ вступленіи на престолъ. Слышу повторить уврѣненія, что Я рѣшилась ненарушимо поддерживать протестантскую вѣру, какъ она существуетъ, всѣмъ представить неограниченное исполненіе своего вероисповѣданія, обезпечить свободы всѣхъ классовъ общества и стараться о ихъ благоденствіи.

Радуюсь, что при Моемъ вступленіи на престолъ Я нахожу государство въ мирѣ со всеми иностранными Державами; и когда Я вѣрно исполню обязанности Короны и неусыпно буду стараться о благе Моихъ подданныхъ; всегда будетъ предметомъ Моихъ усилій, поддерживать благоденствіе мира.

Господа Члены Нижней Палаты!

Благодарю васъ за щедрое отпущеніе суммъ, которыя вы опредѣлили на издержки по службѣ въ этомъ году, равно за мѣры, принятыя вами для открытія издержекъ обременяющихъ штатную сумму. Я издамъ повелѣнія, чтобы государственная служба во всѣхъ своихъ частяхъ завѣдываема была съ строжайшею бережливостію.

Милорды и Господа!

Прощаясь съ симъ Парламентомъ изъясняю вамъ Мою благодарность за усердіе и постоянство, съ каковыми вы посвящали себя публичнымъ дѣламъ государства. И не смотря на то, что ваши занятія неограниченнымъ образомъ прерваны были горестнымъ произшествіемъ, внезапно случившимся, надѣюсь съ уврѣнностію, что оныя будутъ имѣть благотворныя послѣдствія и содѣйствовать усиліямъ законодательства въ новомъ Парламентѣ. Я съ удоволь-

луду, котораго яеіеімы репрезентантами; oraz, iż przekonani jesteśmy, że to uczucie zostanie umocnionem i utwierdzone, długiem, stosownem do praw, dobroczynnem i mądrém panowaniem. Liczne środki, z których jeden mianowicie był nader trudny i ważny, w szanowney mowie przez Lordów Kommissarzów, w imieniu Jego Kr. Mości zmarłego Króla przy otwarciu posiedzeń terazniejszego Parlamentu mianem, były nam podane pod ścisły i dojrzały rozbiór. Okoliczności uczyniły niepodobnem wykonanie tych środków w ciągu terazniejszych posiedzeń; mamy atoli nadzieję, iż ścisłe narady im poświęcone, nie napróżno się odbywały, oraz, iż one ku temu posłużą, aby w późniejszym czasie środki te, po należytem roztrząśnieniu, za powszechną zgodą i baczeniem na podniesienie dobra i szczęścia narodu, przywiedzione były do skutku. Przyjęliśmy akt utwierdzający proste i dokładne przepisy względem wykonania testamentów. Środek ten jak z pewnością tuszymy, okaże się wielce dobroczynnym i życziwie będzie przyjętym, ponieważ do tego zmierza, aby utwierdzić zgodę i szczęście większej części ogółu, i zapewnić porządek i bezpieczeństwo przy przeysciu własności. Złagodzenie surowości praw kryminalnych zwróciło na się całą naszą uwagę i znacznie zmniejszyliśmy liczbę przypadków, w których kara śmierci domierzaną być powinna. W przepisaniu tych środków, doświadczenie było naszym przewodnikiem, które dowodzi, iż te tylko kary są skuteczne, jakie w wysokim stopniu powszechną sympatyą i przyzwolenie mają za sobą, iż z serca się radujemy, iż byliśmy w stanie, rozsądne i dobro ludzkości na cel mające, a powszechnie rozpostrzenione i uznane zasady prawodawstwa karnego, w całej obszerności przywieść do skutku. Cieszymy się niewątpliwą nadzieją, iż starania nasze co do złagodzenia praw, dzisiaj przez przyjęcie Waszey Kr. Mości, a w dalszym ciągu czasu w powszechnem zdaniu oświeconego i wdzięcznego narodu otrzymają sankcyą. Co się tycze wydatków na rok niniejszy, w przyjęciu ich dawaliśmy wzgląd na oszczędność, lecz także zezwoliliśmy na nie ze szcudroliwością, która zapewni czynność i skuteczność służby publiczney i razem postawi Waszą Kr. Mość w stanie utrzymać nienaruszenie interesa i honor państwa. Przedstawujemy Waszey Kr. Mości nayoowniejszy akt względem użycia summy 5,220,000 funt. szterl. z konsolidowanych fondów na opędzenie wydatków służby publiczney na rok 1837 i wypłatę pomocy przyzwolonych w czasie posiedzeń terazniejszego Parlamentu. Upraszamy Waszą Kr. Mość o Królewskie na to przyzwolenie i zgodzenie się.”

Kiedy potém jeszcze ośmnaście publicznych i trzy prywatne bile zwyczajnym porządkiem otrzymały Królewskie potwierdzenie, Królowa przeczytała czystym, dobitnym głosem następującą mowę:

„Milordownie i Mości Panowie!

Ze skwapliwością chwyciłam się pierwszego zdarzenia ukazania się przed wami, aby osobiście wynurzyć W Panom czułe podziękowanie za udział w hołści z powodu śmierci Króla nieboszczyka i dla okazania przywiązania i życziwości, z jakimi powitałicie mię przy mojem wstąpieniu na tron. Spieszę powtórzyć zapewnienie, iż postanowiłam utrzymywać nienaruszenie religii protestancką, jak ona prawnie istnieje, dla wszystkich zapewnić nieograniczone wyznawanie swej wiary, ochraniać swobody wszystkich klas społeczności i starać się o podniesienie pomysłowości.

Cieszę się, iż za wstąpieniem mojem na tron, znajduję Państwo w pokoju ze wszystkimi zagranicznymi Mocarstwami, i kiedy wiernie starać się będę wypełniać obowiązki korony i pilnie czuwać nad dobrem moich poddanych, zawsze celem moich usiłowań będzie utrzymywać dobrodzieystwa pokoju.

Mości Panowie Izby Niższej!

Dziękuję W Panom za szczere przyzwolenie summy, jakie przeznaczyliście na opędzenie wydatków służby publiczney w tym roku, jak równie za środki, przedsięwzięte dla pokrycia wydatków zwykle obarczających listę cywilną. Zalecę, aby służba publiczna we wszystkich swych częściach, podług najściślejszey oszczędności była sprawowana.

Milordownie i Mości Panowie!

Rozstając się z terazniejszym Parlaementem, oświadczam W Panom moje podziękowanie za gorliwość i stateczne chęci, z jakimi poświęcaliście się sprawom publicznych kraju. Chociaż prace W Panow, niespodziewanie były przerwane smutnym wypadkiem, jaki zaszedł, spodziewam się jednak z zupełną pewnością, iż dobroczynne ich skutki przyłożą się do postępów prawodawstwa w nowym Parlaencie. Z przyjemnością widzę, iż niektóre pożyteczne środki przywiedzione przez W Panow,

ствіемъ вижу, что вы привели въ дѣйствіе нѣкоторыя полезныя мѣры, а между ними съ особеннымъ вниманіемъ замѣчаю улучшение уголовныхъ законовъ и ограниченіе смертной казни. Это смягченіе строгости законовъ Я принимаю какъ счастливое предзнаменованіе начала Моего царствованія.

„Я вступаю на престолъ съ глубочайшимъ чувствомъ возложенной на Меня ответственности, но Меня поддерживаетъ душевное убѣжденіе въ собственныхъ Моихъ искреннихъ намѣреніяхъ, и упованіе на помощь Всевышняго. Поставлю себя обязанностію укрѣпить наши уложенія, какъ свѣтскія такъ и духовныя, благоустроенными улучшеніями, гдѣ таковыя окажутся необходимыми и все сдѣлать, что только зависитъ отъ Моей власти, лишьбы только устранить всѣ неблагопріятности и несогласія. Этимъ слѣдуя началамъ, во всѣхъ случаяхъ съ совершенною уверенностію буду полагаться на мудрость Парламента и преданность Моей націи, которыя составляютъ истинную подпору достоинства престола и твердости государственнаго постановленія.“

По окончаніи тронной рѣчи Лордъ Канцлеръ объявилъ что Парламентъ отсроченъ до 10 Августа, послѣ чего Королева сошла съ престола и удалилась. Проходя чрезъ залу она привѣтствовала свою мать Герцогиню *Кентскую* улыбкою, а Перовъ равно и присутствовавшихъ дамъ легкимъ поклономъ.

(A.P.S.Z.)

Испанія. Мадридъ, 4-го Іюля.

Дворъ, по случаю кончины Англійскаго Короля, наложилъ трауръ на три недѣли.

— Пишутъ изъ Кадикса отъ 24-го Іюня: „Здѣсь нарушено спокойствіе и можетъ быть дошлобы до печальныхъ происшествій, еслибы непомогло тому усердіе командировъ и національной гвардіи. Двѣ компаніи изъ Андалузіи нехотѣли повиноваться, пока неполучатъ жалованья. Когда послѣ напрасныхъ переговоровъ, увѣдомили о томъ мѣстнаго коменданта, то онъ велѣлъ бить генераль-маршъ, на который тотчасъ собралась вся національная гвардія и окружила неповинующихся, велѣно также нарядить два орудія въ лѣвый флигель казармы, потомъ велѣно бунтовщикамъ положить оружіе; 97 тотчасъ сдались; и отправлены въ крѣпость Санта Катарина, гдѣ хотѣли произвести возмущеніе, но успокоились, когда явился къ нимъ съ обнаженною шпагою Губернаторъ *Донъ Томас Гонзалесъ*. Генераль-Комендантъ говорилъ потомъ къ національной гвардіи, которая отвѣчала громкимъ возгласомъ: „Да здравствуетъ невинная Королева! да здравствуетъ Генераль-Комендантъ!“ (G.C.)

Смѣсь. Чудная птица.

Исторія одной Бенгальской птицы, которую зовутъ *Loxia*, показалась бы баснею, если бы не была подтверждена наблюденіями. Эта птица, очень обыкновенная въ Индіи, повинуется человеку, какъ собака; сидя на рукѣ, она, по первому знаку, бросается въ колодезь, вслѣдъ за кинутымъ туда кольцомъ, хватаетъ его прежде, нежели оно достигло до воды, и приносить къ своему хозяину; она пріучается переносить изъ дома въ домъ письма; вообще она исполняетъ всѣ приказанія своего господина; но природный инстинктъ этой птицы еще удивительнѣе того, чему она выучивается отъ людей. Она дѣлаетъ изъ лепестковъ родъ ткани, похожей на сукно, сшиваетъ ее въ видѣ бутылки и привѣшиваетъ надъ какимъ-нибудь ручейкомъ, къ высокимъ вѣтвямъ пальмы, такъ что вѣтры качаютъ гнѣздо, какъ люльку. Отверстіе дѣлается снизу, для того, чтобы хищные птицы не могли унести яицъ. Гнѣздо раздѣляется на нѣсколько коморокъ и, по ночамъ, освѣщается свѣтлякомъ. Птица ловитъ свѣтящагося червячка живаго и прилѣпляетъ его къ стѣнкѣ гнѣзда глиною. Чтобы увѣриться въ справедливость этого, одинъ Англичанинъ, живущій въ Индіи, *Г. Ренни*, послалъ человека, отгонять птицу, а самъ вечеромъ пошелъ осматривать гнѣздо. „И дѣйствительно,“ говоритъ онъ, „открывъ дверцы гнѣзда, я увидѣлъ свѣтляка, который былъ прилѣпленъ къ внутренней стѣнкѣ. На слѣдующій вечеръ, я опять осматривалъ это гнѣздо и нашелъ другаго червячка, поменьше, который былъ прилѣпленъ подлѣ того мѣста, гдѣ былъ первый. Я повторилъ эти наблюденія надъ двумя другими гнѣздами; въ одномъ я также нашелъ этотъ живой ночникъ, въ другомъ глина была уже готова, но червячка хозяйка видно, еще не принесла.“ — Вотъ инстинктъ, который очень похожъ на умъ! Чѣмъ болѣе изучаешь природу, тѣмъ болѣе удивляешься премудрости Творца вселенной. (Д. Ж.)

зосталъ до skutku, między niemi zaś ze szczególnym interessem postrzegam ulepszenie prawa karnego i ograniczenie kary śmierci. To złagodzenie surowości prawa, witam jako rokujący szczęście początek mego panowania.

Wstępuję na tron z głębokiem uczuciem włożoney na mnie odpowiedzialności, lecz mię utrzymuje wewnętrzne przekonanie o mych własnych szczerych zamiarach i zaufanie w opiece Wszechmocnego Boga. Za główny założę dla siebie przedmiot umocnić nasze instytucje tak świeckie, jak i duchowne, przez dobrze obmyślane ulepszenia, gdy te się okażą potrzebnymi i wszystko uczynić, co tylko od mey władzy zależy być, aby usunąć wszelką niechęć i niezgodę. Tych się trzymając zasad, we wszystkich okolicznościach z zupełnem zaufaniem polegać będę na mądrości Parlamentu i poświęceniu się mego ludu, które są prawdziwą podporą dostojności tronu i zabezpieczają nienaruszoną stałość Rządu.“

Po skończeniu mowy tronowej, objawił Lord Kanclerz, iż Parlament odroczonym został aż do 10 Sierpnia, po czém Królowa zeszła z tronu i opuściła Izbę. Przechodząc przez salę, powitała swą matkę Xiężnę *Kent* uśmiechem, a Parów, równie jak przytomne damy, lekkiem ukłonem. (A.P.S.Z.)

Испанія. Мадридъ, дня 4 Іюля.

Дворъ приwdziałъ żałobę po Królu Angielskim na 21 dni.

— Piszą z Kadyxu dnia 24 Czerwca:— „Spokojność zagrożoną tu została, i przyszłoby było do smutnych wypadków, gdyby nie zapobiegła temu gorliwość dowódców i gwardyi narodowej. Dwie kompanie z Andaluzji, nie chciały pełnić rozkazów, dopóki żołdu nie odbiorą. Gdy po napomnieniach, napróżno robionych, dano znać o tém mieyscowemu komendantowi, kazał tenże uderzyć jenerał-marsz, na który zebrała się natychmiast gwardya narodowa i otoczyła niekarnych, kazano także wymierzyć, dwa działa do lewego skrzydła koszar, poczem wezwano niesfornych do złożenia broni; 97 usłuchali natychmiast, których odesłano do twierdzy Santa Catarina, gdzie chcieli wzniecić rozruch, lecz uspokoili się, gdy do nich Gubernator, *Don Tomez Gonzalez*, z dobytą szpadą poskoczył. Jenerał-Komendant przemówił potem do gwardyi narodowej, która odpowiedziała mu okrzykiem: „Niech żyje niewinna Królowa! niech żyje Jenerał-Komendant!“ (G. C.)

Размаітоści. Птакъ dziwny.

Historya Ptaka Bengalskiego, którego nazywają *Loxia*, wydałaby się bajką, gdyby niebyła postrzeżeniami stwierdzona. Ptak ten bardzo jest pospolity w Indyi, posłuszny jest człowiekowi podobnie jak pies; siedząc na ręku, za pierwszym znakiem rzuca się do studni, tuż za rzuconym tam pierścieniem; chwytá go pierwszy, nim ten spadnie do wody i przynosi go swemu Panu; wyneza się nosić listy z domu do domu; w powszechności wypełnia wszystkie rozkazy swego Pana; ale przyrodzony instynkt tego ptaka bardziej jeszcze zadziwia, niż to wszystko, czego się od ludzi naucza. Robi on, ze szmatow i liści rodzaj tkanki, podobnej do sukna, zszywa ją w kształcie butelki i zawiesza nad jakimkolwiek ruczajem, na wysokich gałęziach palmy, tak, iż wiatr kotłysz gniazdo jak kolebkę. Otwar robi z dołu, dla tego, żeby ptaki drapieżne jay nieunosiły. Gniazdo dzieli się na kilka komórek i, w nocy oświeca się robaczkiem świętojańskim. Ptak łowi tego robaczka żywego i przylepia go gliną do ściany gniazda. Dla przekonania się o prawdziwości tego, pewny Anglik, w Indyi przebywający, *P. Renny*, posłał chłopca odpędzać ptaka, a sam wieczorem poszedł oglądać gniazdo. „Jakoż rzeczwiście“, mówi on, „otworzywszy drzwi do gniazda, ujrzałem świetlniczkę, który był przylepiony do ściany wewnętrznej. Następnego wieczora, znowu oglądałem to gniazdo, i znalazłem robaczka innego już mniejszego, który był przylepiony przy tém mieyscu, gdzie był pierwszy. Ponowiłem te postrzeżenia nad dwoma innemi gniazdami; w jednym także znalazłem tę żywą lampę, w drugim glina była już przygotowana, ale widąc gospodynę, jeszcze nieprzyniosła robaczka.“ Oto instynkt, bardzo podobny do rozumu! Im więcej zgłębiamy przyrodzenie, tém więcej zadziwia nas mądrość Twórcy Świata. (D. Ż.)